

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

۱۲۹۲

شماره ترتیب چاپ

دوره پنجم - سال سوم

شماره چاپ سابقه

۱۳۷۷ - ۱۳۷۸

۳۹۱

شماره دفتر ثبت

تاریخ چاپ ۱۳۷۷/۷/۱۳

طرح

طرح الحاق یک تبصره به قانون معافیت یک نفر از
فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا و
مفقودان اثرها از خدمت و وظیفه عمومی

شوراها و امور داخلی کشور

کمیسیونهای ارجاعی

امور دفاعی - نهادهای انقلاب

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای ناطق نوری ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

در قوانین مربوط به خدمت و وظیفه عمومی در خصوص معافیتها، اینگونه مقرر گردیده است که هرگاه پدر خانواده ای فوت نماید، به استناد ماده (۴۴) قانون خدمت و وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳ یکی از فرزندان مشمول خدمت و وظیفه وی تحت شرایطی بطور موقت و در برخی موارد در صورت استمرار شرایط یاد شده بمدت ۵ سال، بطور دائم از خدمت و وظیفه عمومی معاف می گردد. از سوی دیگر مطابق قانون معافیت یک نفر از فرزندان خانواده های شهدا، معلولین و... مصوب ۱۳۶۶ به ازاء هر شهید یک نفر از مشمولان آن خانواده از انجام خدمت و وظیفه عمومی معاف می شود.

آنچه در عمل ممکن است بعنوان نقض قوانین در زمینه اعطاء امتیاز به خانواده های معظم شهدا مطرح گردد، وضعیت خانواده شهیدی است که ابتدا به لحاظ شهادت یک تن از مشمولان آن خانواده از انجام خدمت و وظیفه معاف گردیده سپس پدر خانواده فوت نماید. در چنین وضعی این خانواده حق ندارد برای معافیت فرزند دیگر خود به ماده (۴۴) قانون خدمت و وظیفه عمومی استناد نماید. در اینصورت ملاحظه خواهد شد که نتیجه برخورد قانون با این خانواده که یک شهید تقدیم نموده و یک سرپرست خانواده رانیز از دست داده است با خانواده ای که تنها سرپرست خانواده را از دست می دهد مساوی است و این عادلانه بنظر نمی رسد. بمنظور رفع این نقیصه قانونی طرح ذیل جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد:

اخوان بیطرف - انصاری محسنی - عاشوری - موالی زاده - هاشمی زاده -
پیش بین - سهرابی - مزوی - عزیزی - حسن غفوری فرد - زرگر - حاج بابایی -
حشمتیان - جلودارزاده - رضایی و یک امضای ناخوانا.

**طرح الحاق یک تبصره به قانون معافیت یک نفر از
فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا و
مفقودالائرها از خدمت و وظیفه عمومی**

ماده واحده - یک تبصره بشرح زیر بعنوان تبصره شماره (۵) به قانون معافیت یک نفر از فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا و مفقودالائرها از خدمت و وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۶ الحاق می‌گردد:

تبصره ۵ - استفاده از معافیت‌های فوق مانع بر خورداری مشمولان این قانون از مزایای مقرر در ماده (۴۴) قانون خدمت و وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳ با وجود سایر شرایط مذکور در آن (به استثناء شرط یگانه بودن) نمی‌گردد. / ن

مواد ۴۴، ۴۵ و ۴۶ قانون خدمت و وظیفه عمومی مصوب ۱۳۶۳

بخش سوم - معافیت کفالت

- ماده ۴۴ - مشمولان زیر حسب مورد از انجام خدمت دوره ضرورت معاف میباشند:
- الف - یگانه مراقب و نگهدارنده پدر یا جد یا برادر و یا مادر یا جد یا خواهر که قادر به اداره امور خود نباشد.
  - ب - یگانه سرپرست و نگهدارنده برادر یا خواهر صغیر.
  - ج - یگانه سرپرست خواهر مجرد در صورتیکه تا سن ۲۴ سالگی مجرد باشد.
  - د - از ۲ یا ۳ برادر واجد شرایط اعزام به خدمت یکی از آنان تا خاتمه خدمت دیگری به خدمت دوره ضرورت یا احتیاط اعزام نخواهد شد. و ترتیب تقدم در اعزام بر مبنای سن مشمول خواهد بود.
  - ه - مشولین غیرغایبی که دارای همسر یا فرزند تحت تکفل میباشند تا تصویب و اجرای لایحه مذکور در ماده ۴۵ این قانون در زمان صلح.
- بدیهی است پس از تصویب و اجرای لایحه مذکور بشرط نداشتن مانع دیگری مشمولین فوق بخدمت اعزام خواهند شد.

تبصره ۱- مشمولان بندهای الف و ب چنانچه در ۵ سال ستوالی دارای شرایط معافیت موقت از خدمت باشند در پایان سال پنجم به آنها معافیت در زمان صلح داده خواهد شد. و مشمولین بند ج تا پایان سن ۲۴ سالگی خواهر می‌توانند سالانه از معافیت موقت استفاده و سپس بشرط نداشتن مانع دیگری به خدمت اعزام شوند.

تبصره ۲- مشمولانی که برای انجام خدمت وظیفه عمومی احضار میشوند

در صورتیکه در تاریخهای معینه بدون عذر موجه خود را معرفی نکنند از معافیت موضوع این ماده محروم میشوند. (با توجه به ماده ۵۵).

ماده ۵۵- با مشمولینی که پدر یا برادر آنها از تاریخ ۱۳۱۹/۱۰/۲۶ در راه به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی و استمرار آن معلول یا اسیر یا مفقودالایر شده یا بشوند به ترتیب زیر رفتار خواهد شد:

الف- در صورتیکه یگانه فرزند ذکور خانواده معلول باشد که طبق نظر شورای پزشکی به تنهایی قادر به اداره امور شخصی خود نباشند از انجام خدمت دوره ضرورت و احتیاط معاف دائم خواهند شد.

ب- چنانچه دارای برادر صغیر یا برادر معلول یا اینکه یگانه اولاد ذکور باقیمانده خانواده اسیر و مفقودالایر باشند، طبق تبصره ۱ ماده ۴۴ عمل خواهد شد.

تبصره- شرایط اسیر و مفقودالایر و معلول شناخته شدن و خانواده آنان در آئیننامه اجرائی این قانون پیش‌بینی خواهد شد.

ماده ۴۶- مشمولانی که ادعای کفالت میکنند میتوانند مدارک لازم را پیش از اعزام به حوزه وظیفه عمومی محل سکونت خود تسلیم کنند.

تحقیقات لازم نسبت به ادعای کفالت این قبیل مشمولان و همچنین تصدیق صحت مندرجات استشهاد و مدارک آنها با شهربانی و یا ژاندارمری خواهد بود.

تبصره- در هر سال که مشمولان سالم و بلا مانع، نیاز نیروهای مسلح جمهوری اسلامی را تأمین نموده باشند به مشمولان بند ۲ ماده ۳۹ و مشمولانی که دارای معافیت موقت و معتبر بحدت ۲ سال باشند معافیت دائم در زمان صلح داده خواهد شد.

قانون معافیت یک نفر از فرزندان خانواده‌های شهدا، معلولین، اسرا،
مفقودالائرها از خدمت وظیفه عمومی

ساده واحد - سشمولانیکه پدر یا مادر یا برادر آنان از تاریخ ۱۹/۱۰/۵۶ در راه به ثمر رسیدن انقلاب اسلامی و استمرار آن شهید یا معلول (معلولی که طبق نظر شورای پزشکی بنیاد شهید به تنهایی قادر به اداره امور شخصی خود نباشد) یا اسیر یا مفقودالائثر شده یا بشوند و مراتب مورد تأیید بنیاد شهید باشد، یکنفر از آنان از انجام خدمت وظیفه عمومی معاف دائم خواهد بود. تبصره ۱ - سشمولانی که پدر یا مادر یا برادر آنان اسیر یا مفقودالائثر باشند، مدت ۳ سال متوالی از معافیت موقت یکساله استفاده نموده و در صورتیکه مدت اسارت یا مفقودالائثر بودن از ۳ سال تجاوز نماید، از معافیت دائم استفاده خواهند نمود.

تبصره ۲ - به ازاء هر شهید یا اسیر یا معلول یا مفقودالائثر، یکنفر از فرزندان یا برادران آنان حسب مورد از معافیت مذکور استفاده می نماید.

تبصره ۳ - حق اولویت در استفاده از معافیت با فرزند شهید یا معلول یا اسیر یا مفقودالائثر میباشد و در صورت عدم بلوغ فرزند با رضایت مادر یا ولی قهری می تواند برادر شهید یا اسیر یا مفقودالائثر یا معلول از معافیت این قانون استفاده نماید.

تبصره ۴ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین سفایر با آن سلفی است.

ورود به اداره قوانین شورای نگهبان

تاریخ ثبت: ۱۳ / /

شماره ثبت:

شماره دفتر کل:

شماره شناسه:

صفحه:

دایره چاپ و تکثیر

۱